

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Strada Iuliu Maniu Nr. 36.

Cenzurat.

Intelep. lui Iisus
F. Sirah, IV, 1, 6.

O ZI MEMORABILĂ

— Guvernul la Cluj. — Primul-Ministru și Miniștrii, prezintă P. Sf. Sale Episcopului nostru Nicolae, decretul de proprietate asupra noii Reședințe Episcopoești. — Masa festivă. —

Guvernele românești dela istorica zi a Unirii și până azi s'au tot străduit cum să împace mai bine multiplele cerințe ale nouilor provincii, cum să contribuie mai simțitor la consolidarea unirii sufletești a tuturor fiilor patriei noastre întregite, unire atât de necesară după înfăptuirea mărețului ideal național.

Ar fi un păcat de neiertat dacă am tăgădui și nu am recunoaște aceste frumoase intențiuni și străduințe din partea tuturor conducătorilor destinelor acestei Țări. În deosebi nouă Românilor de dincoace de Carpați ni s'a dat o excepțională atențiune, considerând mai ales și faptul, că în mai multe rânduri guvernarea Țării a fost încredințată unor fruntași politici ardeleni.

Nevoile și cerințele au fost însă foarte multe și nu-i mirare dacă numai în parte au putut fi realizate. Oricât patima politică ar căuta uneori să înlătore adevărul, datorința noastră, a celor cari slujind o cauză sfântă râvnim din tot sufletul

la apărarea și promovarea binelui, adevărului și-a virtuții, este să contribuim în mod leal la lămurirea obiectivă a lucrurilor.

Guvernul actual, condus de un om tânăr, talentat, energic și foarte bine intenționat, în dorința specială de a preîntâmpina și a soluționa cât mai potrivit diferitele necesități ale provinciilor alipite, dând dovadă de o și mai vădită sollicitudine a luat hotărârea să descindă în completul său, în centrele mai importante ale acestor provincii. Astfel prima descindere s'a făcut la Cluj, Miercuri, la 2 Mai, a. c., orele 8¹/₂ a. m., au sosit în Cluj dnii Prim-Ministru G. Tătăreșcu, Miniștrii: A. Lapedatu, Costinescu, Sasu, Uică, Franasovici, Teodorescu; subsecretari-de-stat: Bebe Brătianu, Constantinescu și Luca. Distinșii oaspeți au fost întâmpinați la gară de reprezentanții tuturor autorităților în frunte cu Episcopii și clerul înalt al ambelor biserici românești. P. S. Sa Episcopul nostru Nicolae a rostit în sala festivă de recep-

ție a gării, primul cuvânt de bineventare, dorind Guvernului spor și binecuvântare la muncă. Corul teologilor noștri a întonat un puternic „mulți ani”. Au mai vorbit prefectul județului și Primarul orașului, iar dl Prim-Ministru într'o alocuțiune scurtă și impresionantă a răspuns tuturor vorbitorilor.

Dela gară membrii Guvernului, prefectii și parlamentarii ardeleni, s'au dus la Prefectura județului, unde au ținut ședință, tratând problemele mai importante la ordinea zilei.

Pentru noi și Biserica noastră ziua aceasta, când Guvernul Țării și-a exercitat funcțiunea sa în Capitala Ardealului, a devenit o zi memorabilă. Căci această zi a adus cu sine realizarea unui vital deziderat al conducerii Eparhiei noastre. În această zi însuși Primul-Ministru al Țării, secondat de Ministrul Agriculturii și Domeniilor și de ceilalți colegi ai săi, a prezentat P. S. Sale Episcopului nostru NICOLAE actul autentificat, prin care Consiliul de Miniștri cedează mărețul e-

„Fiule! Viața săracului să nu o lipsești, și ochii celor lipsiți nu-i face să aștepte;

că rugăciunea celui ce te blastămă pe tine întru amărăciunea sufletului său, o va auzi Cel ce l-a făcut pe el.”

dificiu, numit „Casa Pădurilor” din fața Catedralei, în schimbul unui imobil al Episcopiei, pentru ca de acum înainte Episcopia noastră să-și aibă reședința corespunzătoare aici în Clujul tuturor confesiunilor.

De ani de zile P. Sf. Sa a făcut stăruitoare intervenții pe la forurile competente, ca acest imobil să treacă în patrimoniul bisericii noastre strămoșești și să marcheze un semn de înălțare în prestigiu a Românilor, aici în inima Ardealului, și abia acum realizarea acestui just deziderat s'a împlinit. În prezența membrilor Consiliului Eparhial și a Clerului înalt, P. S. Sa a primit actul de proprietate din mâinile dlui Ministru Sasu, asupra imobilului menționat. — „Când îți prezentăm acest act, Prea Sfințite, — a zis dl Ministru, — de a Vă împroprietări pe veci asupra acestui imobil, ne dăm seama că din punct de vedere material statul îndură o pierdere, dar înțelegem totodată ce eminent scop cultural-bisericesc și național servim în a-

FOILETON

„Hristos și Buddha“

(Urmare)

de Prof. Dr. I. VASCĂ

Termenul *nirvana*, atât de important în concepția buddhistă este luat ca și mulți alți termeni din brahmanism, religie mai veche ca buddhismul și însă după înțelesul său fundamental, un *fel de repaos ipnotic*. Buddha personal s'a ferit să deie o explicație precisă acestui termen învățăceilor săi. După etimologie acest cuvânt înseamnă: *stingere, suflare, anihilare*; adică o anihilare totală a existenței individuale. Alții însă au interpretat nirvana, ca o stare de repaos, în care toate puterile sufletești sunt în perfect echilibru, unde toate dorințele și suferințele au încetat spre a face loc unei fericiri complete. Cel intrat în nirvana există și nu există: adică pentru lume nu există, precum nici lumea nu există pentru el.

Apoi morala buddhistă are un caracter particular. Cum Buddha nu recunoștea existența unei ființe mai înalte, existența unui Dumnezeu, astfel nici obligațiuni morale față de un Dumnezeu atot-

puternic nu-i sunt cunoscute. Toate preceptele sale morale se referă numai la purtarea omului în lume. Tinta lor finală este nimicirea existenței individuale, eliberarea de suferințe, mântuirea, adică intrarea în nirvana. Caracterul lor este astfel mai mult negativ decât pozitiv. Totuși trebuie să recunoaștem că și etica buddhistă conține multe trăsături frumoase. Așa obligațiunile față de aproapele sunt inspirate de ideea egalității tuturor oamenilor. Turturora li se impune dragostea, blândețea, bunătațea, îndurarea, bunăvoința și binefacerea. Dar nu numai față de oameni, ci și față de animale omul are să practice virtutea dragostei și a îndurării. Toleranța îl caracterizează pe buddhist. De aceea războaiele religioase sunt necunoscute în istoria buddhismului.

Acestea ar fi în liniamente generale cele mai importante date din viața și doctrina lui Buddha. Și acum naște întrebarea: cari sunt asemănările la cari se referă admiratorii buddhismului, și de cari se leagă atunci, când susțin cu atâta convingere dependența creștinismului de buddhism?! Având în vedere expunerile făcute până acum, vom remarca că acestea s'ar reduce la următoarele mo-

mente: *etica buddhistă atât de asemănătoare cu cea creștină* și apoi unele epizoade din viața lui Buddha cari se potrivesc cu unele momente din viața lui Hristos. Ori cum Buddha a trăit cu câteva sute de ani înainte de Hristos, admiratorii lui din lumea noastră modernă, vor cu orice preț să-l prezinte pe Hristos ca inferior și doctrina Lui inspirată direct din înțelepciunea lui Buddha.

Deci această afirmare ar trebui să ne facă să presupunem că Mântuitorul Hristos a cunoscut mai de aproape elementele principale ale învățăturii buddhiste. Cunoaștem însă exact din punct de vedere istoric toate datele referitoare la viața lui Iisus și știm că afirmațiunea scriitorului rus Nic. Notovici, ca și cea a lui Fr. Zimmermann, că Iisus ar fi petrecut dela anul al 12-lea până la al 30-lea al vieții Sale pământești în India între călugării buddhiști, s'a dovedit tendențioasă și falsă. Iisus n'a fost în India. După evangelistul Luca auzim precis că Mântuitorul a petrecut în acest interval de 18 ani în casa părinților Săi și se desvolta în înțelepciune, în vârstă și în har înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor, ascultând de părinți întru toate.¹⁾

¹⁾ Luca II, 51.

celaș timp. Pierderea materială este disparență față de imensul câștig moral, pe care ne nizuim din rășputeri să-l promovăm“.

P. Sf. Sa, profund emoționat a mulțumit zicând între altele: „Dle Prim-ministru și dlor Miniștri, dela ziua strălucită a sfințirii Catedralei, ziua de astăzi este a doua zi fericită atât pentru mine cât și pentru credincioșii Eparhiei mele. Ați săvârșit prin actul solemn de azi un gest ce vă va eterniza memoria în anele istoriei Bisericii noastre. Ne vom sili din rășputeri să ne arătăm vrednici de sollicitudinea ce ne-ați dovedit-o totdeauna față de interesele noastre culturale și bisericicești“.

A urmat apoi un prânz dat în onoarea înalților oaspeți de către P. S. Sa. Au participat pe lângă cei 12 membri ai guvernului Primarul orașului, Prefectul județului, Rectorul Universității, Comisarul regal și Comandantul Corp. VI de Armată. S'au rostit die acest prilej cuvinte adânc simțite de către P. S. Sa Episcopul și de către Prim-Ministru G. Tătărașcu. P. S. Sa a dat expresie viilor sale sentimente de satisfacție și fericire că în sala modestă unde s'au perindat atâtea personalități marcante din viața noastră publică și de stat, unde între alții au fost M. M. L. L. Regele Ferdinand I, Regele Carol al II-lea și alți membri ai Casei Domnitoare, apoi atâția iluștri bărbați de stat în decursul celor 15 ani de stăpânire românească, poate azi să deie ospitalitate și unui atât de impozant număr de membri ai actualului Guvern al Țării, veniți pentru realizarea unor sco-

puri atât de frumoase și binecuvântate.

„Fericirea, Prea Sfințite, este pe partea noastră“, — a răspuns în cuvinte vibrante, dl Prim-Ministru Tătărașcu, — „că ne-am învrednicit să pășim în casa Aceluia, care în mod inegalabil a săvârșit opere de o însemnătate istorică în inima Ardealului. Suntem fericiți și mândri, că am putut face mai de aproape cunoștința unuia din cei mai vrednici Arhieri ai Bisericii noastre dominante, a P. S. Episcop Nicolae Ivan și am putut cel puțin în parte veni în ajutorul cauzei, atât de demn și strălucit reprezentată de Dânsul. Primiți, Prea Sfințite, pe lângă omagiile noastre și sincere mulțumiri din partea Guvernului, pentru felul demn, cum înțelegeți să ne reprezentați Biserica și Neamul în aceste expuse meleaguri ale Țării“.

Cuvintele dlui Prim-Ministru au produs cea mai profundă impresie asupra celor prezenți induioșând până la lacrimi de emoție prin sinceritatea lor și prin felul cum au fost rostite.

După terminarea mesei, înalții oaspeți au părăsit reședința episcopiei spre a continua lucrările începute în d. m. la Prefectura județului.

Ziua aceasta, prin actul ce s'a săvârșit într'ansa în interesul Bisericii noastre, va rămânea neștersă în anele Eparhiei Clujului. După terminarea măreței Catedrale, iată și Reședința episcopicească, corespunzătoare scopului și prestigiului ei!

Nu putem încheia aceste șire, cari vor să cuprindă sumar darea de samă asupra evenimentelor petrecute în jurul Bisericii noastre în ziua de 2 Mai

a. c. la Cluj, fără să dăm expresie și sincerelor noastre sentimente de bucurie și necuprinsă satisfacție, de care ne-am făcut părtași prin munca, străduințele și meritele prea iubitului nostru Arhiereu, ale P. S. nostru Episcop Nicolae. Iar dacă

avem o dorință fierbinte către Atotputernicul Dumnezeu, este aceea, ca să ni-l susțină în deplină sănătate tot astfel triumfător spre binele, prosperitatea și fericirea Bisericii și a noastră a tuturor, încă mulți și fericiți ani.

R.

Reflecții dela un congres.

Cheia viitorului acestui neam stă în creșterea pe care biserica va fi în stare s'o dea tinerelor generații ale căror suflete fragede și docile stau în mâna și perceperea preoților cateheți.

Am îngrămădit într'o frază un adevăr oficial recunoscut și pe larg motivat în programa învățământului nostru religios.

În ziare s'a cetit însă că în adunările profesorilor secundari de filozofie s'a făcut mare strigare ca acest învățământ să fie luat din grija bisericii și trecut în scama profesorilor de filozofie. Preoții profesori din capitală au răspuns acestui deziderat printr'o adunare de protest și apărare a drepturilor bisericii de a deschide ușa și a duce cuvântul ei în școlile medii.

Acestea sunt faptele ce trebuesc privite acum cu atenția cuvenită.

Mai întâi dezideratul cu pricina nu este o surpriză peste capul bisericii, atâta timp cât el redă exact o stare de spirit a veacului nostru.

Secolul acesta trăește sub scutul rațiunii; cu ajutorul ei se înțelege și explică totul, numai ființa noastră intimă nu o pricepem.

Chinuiți de legile reci ale rațiunii, cetățenii acestui veac scientist și filozofic se fac a nu înțelege prăpastia din ei.

Dacă altădată gânditorul creștin putea spune: „bonum nostrum nulum est aliud quam deo adhaerere“, filozoful de astăzi își umple vidul lăuntric căzând în teosofie, francmasonerie și alte erori ale timpului. A te numi astăzi credincios bisericii riști a fi alungat din casta intelectualilor.

Filozofia — cu toate că este o ingenioasă lucrare a minții omenești — nu poate răspunde la multe taine ale universului și nu este 'n stare să dea o soluție.

Câte minți cugetătoare atâtea bordee filozofice și câte bordee tot atâtea semne de întrebare (citiți o istorie a filozofiei).

Nu vreau să vestejesc cu frunzele acestor vorbe „înțelegerea de ansamblu“ pe care filozofia o dă anumitor taine ale universului. Mă gândesc numai la aceea că pe oricâte meleaguri de cugetare omenească ar călători sufletul nostru, nu-și găsește liniștea și mulțumirea pe care i-o dă învățătura creștină.

Creștinismul răspunde simplu la toate întrebările vieții, el are dumnezeescul dar de a lega toate ranele chinuitului suflet omenesc.

În această ordine de idei, găsem la locul lor aceste rânduiri iscălite de un mare cuget-

Nici unul din contemporanii lui Iisus, n'a avut cunoștință de-o asemenea călătorie. Absența lui din Nazaret pentru vreme îndelungată ar fi fost de sigur observată, dacă s'ar fi produs. Ba ceva și mai mult. Iisus nici chiar în Ierusalim n'a petrecut unde era pe atunci izvorul înțelepciunii ce se preda în școlile rabinilor învățați și unde ar fi avut posibilitatea să petreacă. Dar încă în India, unde în împrejurările de atunci o călătorie părea aproape imposibilă. Se amintește, ce-i drept în rapoartele evanghelice de o călătorie a lui Iisus în Egipt, unde părinții Săi au fugit împreună cu El de frica lui Irod. Dar aceasta s'a întâmplat în frageda Sa copilărie, când nu putea să învețe nimic din înțelepciunea Egidtenilor. Toți știau că Iisus n'a avut ocazie să câștige o pregătire deosebită științifică. Căci dealtfel nu s'ar fi întrebăat cu uimire când au auzit atâta înțelepciune eșită din gura sa, zi când: „De unde are el toate acestea?“¹⁾ „Ce fel de înțelepciune i s'a dat?“²⁾ Dacă contemporanii ar fi știut că Iisus ar fi întreprins cândva călătorii îndepărtate, ca de pildă în India, de sigur că atunci nu s'ar fi mirat de înțelepciunea Lui. Ori noi cunoaștem izvorul supranatural al înțelepciunii Mântuitorului Hristos, din care își are originea învățătura Sa neîntrecută. Iisus n'a stat în nici o legătură cu buddhismul și n'a putut prin urmare fi

influențat de dânsul. La fel n'au stat nici evangheliștii creștini în oarecare legătură cu călugării buddhiști. Cum ne-am putea închipui, ca atunci când scriitorii romani din înalte condiții sociale, cu deosebite cunoștințe fizice, geografice și etnografice să nu știe aproape nimic despre doctrina buddhistă, să nu fie în stare a-și câștiga aceste cunoștințe, iar câțiva Galileeni, fără cultură, din pături sociale mai inferioare, cum au fost Apostolii lui Iisus, să fi cunoscut până într'atâta literatura buddhistă din India îndepărtată, încât să-și fi putut imagina cu ajutorul ei evangheliile creștine?!

Dar să examinăm mai deaproape anumite momente principale din creștinism și buddhism și să le comparăm întreolaltă și-atunci vom vedea dacă mai poate fi vorba de dependența doctrinei lui Hristos de cea a lui Buddha, sau de superioritatea buddhismului față de creștinism.

Punctul de plecare al tuturor preceptelor creștine este *credința tare și neclintită într'un Dumnezeu personal*, transcendent, care a creat, guvernează și susține lumea și este în special *Mântuitorul neamului omenesc*. Pe această încredere firmă și-a întemeiat Iisus religia Sa. Toate faptele omului stau sub scutul prevedinței divine. Raportul omului către Dumnezeu, Creatorul nostru, este sufletul religiunii creștine. Ce învață însă buddhismul în această privință? El nu știe nimic de existența

unui asemenea Dumnezeu. „Lipsa oricărui element de ordin divin și aversiunea contra concepției spiritualiste au fost dela început caracteristica buddhismului“,¹⁾ zice un bun cunoscător al religiilor din India. În locul Dumnezeului personal Buddha a pus legea cauzalității; tot ce vedem în lume, după el, este produsul acestei legi oarbe. De aceea buddhismul n'are nici înțelegere pentru rugăciune. Iar dacă totuși a admis un cult religios, prin aceasta s'a abătut dela instituțiile originale și a făcut aceasta fiind împins de anumite postulate ale inimii omenești, cari nici odată nu pot fi suprimate sau înlocuite de speculațiuni abstracte, lipsite de viață.

Creștinismul accentuează, că partea cea mai aleasă a personalității omenești este *sufletul*. El este autorul tuturor faptelor ce le săvârșește omul și este responsabil pentru ele. Grija de suflet îl preocupă pe creștin în toate manifestările sale de viață. — Buddhismul învață în această privință tocmai contrarul! El nu știe nimic de suflet; el nu cunoaște existența unu suflet individual. Omul nu e altceva, decât o iluziune, un fantom în seria schimbărilor infinite ce se succedeză cu necesitate absolută.

Hristos spune: „Să-l iubești pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta și din tot cugetul și din tot sufletul tău“; aceasta este cea mai mare

¹⁾ Mat. XIII, 56. ²⁾ Mc. VI, 2.

¹⁾ Barth. The religions of India, pag. 109.

tător al nostru: „un avantaj al oricărei religii existente, față de filozofie (metafizică), e că orice religie prezintă o clădire gata, isprăvită, în timp ce metafizica e o clădire în veșnică construcție. Și oricât ar apărea cea dintâi clădire de incomodă și demodată, tot pare a oferi un adăpost mai liniștit, decât între zidurile mereu neterminate ale filozofiei, cu meșteri cari se ceartă, cu arhitecți cari nu se înțeleg“ (I. Petrovici *Introducere în Metafizică* p. 86).

Și tot acelaș autor — într'un discurs cunoscut cititorilor acestei foi fiindcă s'a rostit într'o adunare a bisericii — a făcut cunoscuta afirmație: „filozofia revine către religie“ pentru ca mai departe să zică de biserică că „nu are rolul numai ca în trecut, să lupte pentru existența ei, ci pentru existența societății, a lumii întregi“.

Așa se exprimă un om de știință ca dl prof. I. Petrovici, care ocupă loc de frunte în filozofia noastră de azi. Și mă întreb acum, unde este superioritatea moralei filozofice față de învățătura lui Hristos dacă „filozofia revine către religie“ și cum poate biserică să lupte „pentru existența societății“ dacă învățătura ei este izgonită din sufletul tinerimii?

Și cred profesorii de religie că acel eșafodagiu de argumente prin care filozofia „stabilește rostul și rațiunea oricărei fapte omenești“ vor avea mai bun rezultat în sufletul tinerimii decât — să zicem — divină armonie a predicii de pe munte?

Biserica — afară de mijloacele didactice rostite de pe catedră — este în posesia și a o serie de practici și exerciții spirituale foarte potrivite pentru a

forma elevului deprinderea pietății și moralității.

Știu aceste lucruri profesorii de filozofie și dacă totuși încearcă să scoată din școală pe Iisus și slujitorii Lui „licențiați în Doamne miluește“, este pentru motivul că de mult acești domni și-au îngropat sufletul și credința lor religioasă sub piatra de moară a diferitelor doctrine dușmane ideii lui Iisus.

Laicismul ateu și francmasonic își dă seama acum că ce armă de viitor are biserică în mână — crescând în duhul ei tinerele generații — și cât a pierdut el prin faptul intrării catehetului în școlile noastre de stat.

Și de aceea cere isgonirea lui Hristos din școală și din sufletul tinerimei.

Biserica în legitimă apărare a drepturilor ei de a se îngriji de trebuințele sufletului omenească să-și adune forțele în front de luptă contra acestei rătăcirii.

Școala este mijlocul admirabil prin care ea — biserică — își țese viitorul, formând creștini convinși și cetățeni conștienți.

Tot atât de interesat în această chestiune este și statul.

El nu-și poate întemeia existența decât pe forța fizică și sufletească a poporului acesta.

Cum însă forța și unitatea spirituală a neamului ar fi iremediabil sdruncinată de practica unei anumite morale laice — al cărei Dumnezeu este rațiunea omenească — statul e dator să ia măsuri contra acestor tendințe de depresiune morală și însălbătăcire sufletească.

Spiritul vremii este și așa destul de neliniștit.

O siguranță morală și o or-

dine socială mai sigură decât pe piatra eternă a bisericii, statul nu-și poate clădi.

Așa că biserică să propună acest adevăr iar statul să im-

pună ca Hristos — și pe mai departe — să rămână lângă sufletul școlărilor de azi, enoriașilor și cetățenilor de mâine.

Pr. V. ȘTEFĂNESCU

Încă ceva despre Oastea Domnului.

Scriitorul rus N. Berdiaeff în cartea intitulată *De la Dignité du Christianisme et de l'Indignité des Chrétiens*, evidențiază un adevăr, care merită să fie semnalat. E vorba despre confuzia care se face prea adeseori între creștinism ca doctrină și aderenții lui. Critica ori de unde și ori dela cine ar veni, se îndreaptă în primul rând către activitatea creștinilor, către „acțiunile lor rele“ (pag. 10) și trece cu multă ușurință peste adevărul creștin, ba ce-i mai mult îl consideră anachronic și fără perspectivă de a putea fi tradus în practică. „Un mare număr de oameni din epoca noastră — spune Berdiaeff — încep să judece credința creștină prin adepții ei, prea adesea exteriori și degenerați. Creștinismul este religia dragostei, dar se judecă prin animositățile și ura creștinilor. Creștinismul este religia libertății, dar se judecă prin violențele pe cari le-au comis creștinii în istorie. Creștinii compromit credința lor și sunt o cursă pentru cei slabi.“ (pag. 11.)

Constatările făcute de N. Berdiaeff corăspund într-o măsură adevărului. Creștinii prin comportamentul lor nedemn au provocat o critică insolentă, la adresa creștinismului.

Ori punctul de plecare a fost greșit. Adevărul nu poate fi judecat după diformările și schimonosirile pe cari i le aduc oamenii. Sau chiar atunci când se judecă reflectul adevărului în viața omenească, el trebuie judecat după cei mai buni și nu după cei mai răi, „trebuie judecată credința creștină prin apostolii și martirii ei, prin eroii și sfinții ei și nu prin masa

semi-creștinilor, semi-păgânilor, cari fac totul pentru a diformă imaginea creștinismului în lume.“ (op cit. p. 31)

Există încă și astăzi o infimă parte din creștini, cari trăiesc intens și convingător credința creștină, prin viața cărora putem afirma faptic creștinismul, ce provenind din sursă divină și în consecință în măsură să călăuzească omenirea spre mântuire. Mulți dintre ei au poate un trecut dubios, împreună însă cu frământări sufletești, sbucium etc., în căutarea unui far călăuzitor, dar convertirea lor, renașterea lor pentru Christos le-a dat echilibrul sufletesc și adevărul se vedește astăzi prin conduita lor zilnică.

E vorba despre creștinii înrolați în asociația religioasă „Oastea Domnului“. Au fost judecați în chip diferit și de multe ori cu asprimea pe care n'o meritau. Și de cine? Chiar de aceia cari aveau imperioasa datorie să-i înflăcăreze pentru sublimitatea învățăturii evanghelice și să-i convingă prin zelul pastoral de foloasele provenite din traducerea în practică a acestei învățături. Fenomenul pe cât e de straniu, pe atât e de semnificativ. E semnificativ din motivul că apariția mișcării de primenire sufletească prin „Oastea Domnului“ a venit pentru acoperirea unui gol în pastorația noastră. „Oastea Domnului“ este reacțiunea directă contra conservatismului în care se complăce biserică.

Creștinii în general sunt încadrați în anumite practice religioase-externe, cari n'au însă un corespondent real în conținutul sufletesc. Este un ne-

poruncă în lege; iar a doua asemenea acesteia: „Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși!“¹⁾ Deci din caritatea față de Dumnezeu rezultă în continuare caritatea față de aproapele! Buddha însă învață numai dragostea față de animale și oameni. Pentru el preceptele morale nu sunt emanațiuni ale unei voințe divine, pentru că pentru el nu există Dumnezeu. În această privință etica creștină n'are analogie în etica altor religii și sisteme morale filozofice, nici în trecut, nici în prezent. Buddhismul punând dragostea pentru animale pe aceeași treaptă cu dragostea pentru oameni, dovedește că-i lipsește aprecierea corectă a demnității omenești. Hristos apreciază pe deplin importanța muncii; pe când Buddha disprețuiește pe deplin puterea educativă și moralizatoare a muncii. Creștinul nu așteaptă, ca altul să-i ofere condițiile traiului, ci se străduiește și-i face o plăcere să și le câștige singur printr'o muncă cinstită și neobosită. Pe când buddhistul adevărat nu lucrează nimic, meditează neconținut cu gândul la nirvana; iar dacă se simte răzbit de foame, întinde mâna și cerșește. Călugărul buddhist este exclus din comunitate, dacă se ocupă cu lucrul câmpului sau alte îndeletniciri, unde să-și poată valida puterile sale fizice. Buddhistul renunță astfel și la orice progres. Țările în cari buddhismul e dominant se și află pe o treaptă

foarte joasă de cultură.

Creștinismul promovează instituțiile sociale și culturale ale lumii acesteia. El regulează viața familială, socotind familia cea mai solidă temelie a ordinii sociale. El tinde ca viața familială să ajungă a fi o instituție de nobilitare și moralizare reciprocă pentru membrii comunității creștine. Pe când buddhismul n'are nici interes nici pricepere pentru aceasta. Un tratat buddhist spune: „Înțeleptul să se ferească de căsătorie ca și de-o groapă cu cărbuni arzători“.

Iată de pildă ce părere a avut Buddha despre femeie: „Am părăsit domeniul larg al plăcerilor și miile de femei frumoase, ca să aflu cunoașterea cea mai înaltă, cea mai perfectă; pentru că desfrânarea se ține de femeie, ca murdăria; femeile sunt nesățioase ca cioarele căutând tot hrană nouă; sunt neconstante ca nisipul ce se desface, țin adevărul de minciună și minciuna de adevăr, sunt crude și rele“. Când odată s'a apropiat de Buddha învățăcelul său Ananda și i-a pus întrebarea: „Cum să ne purtăm, învățătorule, față de o femeie?“ „Să vă feriți de privirea ei“ — a fost răspunsul. „Dacă însă totuși o vedem, învățătorule, ce să facem?“ — „Să nu vorbiți cu dânsa!“ — Dacă însă totuși am vorbit, ce e atunci?“ — „Atunci trebuie să fiți foarte atenți, Ananda. Femeile sunt cel mai mare pericol al înțeleptului; de aceea el are să se

ferească de dânsa ca de un șarpe veninos.“¹⁾ Cred că nimăru nu i-ar fi plăcut această apreciere. Nici Mântuitorului Hristos, care deși n'a fost căsătorit în viața Sa pământească și nu s'a desfătat în palatele bogate ale nobililor cu miile de baiedere și femei frumoase până la desgust ca Buddha, nu i-ar fi putut plăcea o asemenea părere despre femeie. Hristos, dimpotrivă a ridicat pe femeie alături de bărbat, recunoscându-i dreptul ei la viață în toată demnitatea și onoarea. Femeia după concepția creștină, este centrul vieții familiare. Ea dă farmec traiului conjugal. Ca mamă femeia este propagatoarea și regeneratoarea vieții. Este explicabil atunci de ce Buddha, care predica desfacerea de viață, ca țintă a tuturor năzuințelor omenești, a desconsiderat în mod atât de brutal femeia, la fel, precum n'a avut înțelegere nici pentru instituțiile sociale și culturale. Știința, cultura, arta sunt condamnate decadentei și peirii sub influența buddhismului. Nu înzadar savantul Hellwald în monumentala sa lucrare „Istoria Culturii“, pag. 119, numește buddhismul de-adreptul „religiunea lenei“. Dacă totuși s'au produs oarecari lucrări de artă sub inspirație buddhistă, în comparație cu arta creștină, sunt cu mult inferioare.

(Va urma)

¹⁾ Mat., XXII, 37—40.

¹⁾ Schreiber, l. c. pag. 91.

uns care trebuie înlăturat. Religia creștină intruchipând adevărul prin excelență, reclamă ca cele două aspecte ale fenomenului religios (subiectiv și obiectiv) să fie coordonate în viața omenească. Membrii asociației „Oastea Domnului“ se străduiesc să corespundă acestei cerințe. De o parte trăirile lor religioase, iar de altă parte comportamentul lor zilnic, în concordanță cu convingerile intime-religioase, cari rezidă în structura ființei lor sufletești. Cine a urmărit de aproape viața „ostașilor“ se va convinge de veracitatea afirmațiilor de mai sus. Dacă pe unele locuri sunt stăpâniți de veleități separatiste, vina nu este a lor, ci trebuie căutată în împrejurări de altă natură. Eventualele aberații doctrinare sau de practică bisericească nu sunt totdeauna imputabile, provenind fie din interpretarea eronată a adevărului — datorită lipsei de îndrumare, — fie din hiperzel pentru cauza sfântă pe care „ostașii“ o trăiesc, o slujesc și o aplică cu trup și suflet. Majoritatea creștinilor aparținând oficial bisericii, se mențin pe punctul de vedere tradițional, îndeplinindu-și datorile creștinești în virtutea obișnuinței, fără a produce un răsunet sgudivitor în sufletul lor. Ieșirea de pe acest teren trebuie săvârșită fără întârziere.

Oastea Domnului este un început serios în acest sens, de trezire a conștiinței religioase și de canalizare a vieții către traducerea în faptă a religiozității, a credinței pe care o profesază un creștin. Către viața „ostașilor“ să-și îndrepte privirea toți aceia cari judecă adevărul creștin prin purtările rele ale creștinilor și vor fi desmințiți de conduita lor și de trăi-

rile lor sufletești, exteriorizate în faptele lor. Înclin să cred că viața lor îndreptată spre „tot lucrul bun“, va fi un îndreptar eficace al multora, cari proslăvesc creștinismul fără a-l trăi și a-l urmări. Răspândirea ei pe întreg cuprinsul țării va aduce foloase bisericii, dacă nu va fi contrazisă de atitudinea nedemnă a oamenilor cu răspundere, cum e cazul unui preot, care ar fi dojenit în mod aspru lipsa băuturii la înmormântarea unui ostaș. (Până nu ni se arată cazul concret, nu credem. N. R.) Acesta în loc să zică: „Pace casei acesteia“ (Luca 10, 5), în loc să accentueze virtutea renunțării și să folosească acest moment pastoral pentru povățuiri inerente misiunii la atari prilejuri, a indispus și a provocat la păcat pe păstorii săi. Cu o astfel de tehnică misionară de sigur că deservim cauza și lucrăm diametral opus îndrumărilor dela Romani 14, 21: „...bine este să nu bei vin, să nu faci ceva de care fratele tău se poticnește, se smintește, ori slăbește în credință“. Notăm că utilitatea practică a răspândirii pe întreg cuprinsul țării a „Oastei Domnului“ e în funcție de tactica, circumspecțiunea și hărnicia cărmaciului. Acesta trebuie să intre mai întâiu în nota și spiritul canoanelor, pentru „recanonizarea vieții bisericești“, cum o cere păr. Fl. Mureșanu într'un articol din „Renașterea“ Nr. 7 a. c., și „ostașii“ cu dispoziția lor sufletească se vor conforma fără întârziere. În felul acesta vom recruta creștini demni sub arborele falnic și demn al creștinismului.

Pr. Ion Bunea,
prof. Năsăud.

Încrестări din câmpul misionar.

Mica parohie ortodoxă din Năsăud a înregistrat pe răbojul propășirii ei lucruri neîntâlnite până aci. În Dumineca Mironosișelor, creștinii înrolați în asociația „Oastea Domnului“, au alergat din toate satele înșirate pe cele două maluri ale Someșului, la micuța capelă din Năsăud, ca să participe la serviciile oficiate, pentruca să-și adape sufletul la apa cea vie a evangheliei, împărtășită prin cuvântul adânc simțit al preotului local și pentruca să țină legătura cu biserica, care a inițiat, patronează și supraveghează această mișcare.

După terminarea sf. Liturghii, membrii acestei înjghebări religioase, în majoritate aparținători bisericii greco-catolice, și-au ținut adunarea duhovnicească în capela parohiei ortodoxe, sub conducerea preotului din loc. Cucernicia Sa mănecând dela memorabilele cuvinte ale lui Iisus „Pace vouă“, le adresează „ostașilor“ acest salut creștinesc și le înfățișează sensul profund al creștinismului, arătându-le că ceace constituie

specificul lui e aplicarea strictă și neșovăitoare a acestei pilduitoare învățături. Lucrul asupra căruia s'a insistat îndeosebi a fost păstrarea legăturii din partea oricui se pretinde creștin cu biserica, singura în măsură să călăuzească spre mântuire.

Adunarea s'a continuat cu citiri și explicări din Sf. Scriptură, cântări cu adânci rezonanțe religioase și rugăciuni impresionante, rostite după toate normele recerute, terminându-se cu cuvântul de îmbărbătare al preotului local.

A fost o adevărată sărbătoare creștinească cum rar se întâlnesc în timpurile de față. S'au înfrățit membrii celor două confesiuni surori sub steagul „Oastei Domnului“, prin căldura duhovnicească și prin râvna după o viață neprihănită în slujba idealului creștin.

A doua zi fiind sărbătoarea „Sf. Gheorghe“, atmosfera înălțătoare s'a continuat printr'o ședință comemorativă, în cadrul societății religioase „Sf. Gheorghe“ a elevilor ortodocși dela liceul grăniceresc „Gh. Coșbuc“.

Fiind ziua patronului societății, membrii și-au făcut o datorie de conștiință din prăznuirea acestui mucenic al ideii creștine din primele veacuri, punându-l în paralelă cu un mucenic al ortodoxiei de aici din Ardeal: mitropolitul Sava Brancovici.

Programul care s'a desfășurat cu acest prilej, fiind de față toți enoriașii parohiei, a fost următorul:

1. Cuvânt de deschidere ținut de elevul Dumitru Barbu, cl. VII. președintele societății, în care s'a arătat documentat necesitatea și importanța educativă a comemorării oamenilor mari.

2. „Hristos a înviat“ de V. Alexandri, recitare de Nicolae Lupăș, cl. III.

3. Viața și faptele marelui mucenic Gheorghe, disertație ținută de C. Morariu, cl. VII.

4. „La Paști“ de Gh. Coș-

buc, recitare de C. Niculescu, cl. V.

5. Viața și activitatea mitropolitului Sava Brancovici, conferință ținută de eleva Olga Păunescu, cl. VI, elucidându-se pe deplin martirajul și meritele acestui martir al bisericii ortodoxe din Ardeal.

6. De încheiere prof. conducător Pr. I. Bunea vorbește despre cele două sentimente crescute în sufletul poporului român: *sentimentul religios* și *sentimentul național*, exemplificând acest adevăr cu date din trecutul bisericii noastre ardelen.

Cele două zile cu nimbul lor sărbătoresc, produs de adunarea „Oastea Domnului“ și manifestarea spontană a tineretului școlar, vor rămâne ca un moment în conștiința participanților și-i vor stimula spre înfăptuiri într'adevăr creștinești.

Participant

INFORMAȚIUNI

O izbândă strălucită. În legătură cu articolul de fond, anunțăm pe toți cei ce se cuvine, că *Judecătoria urbană din Cluj, cu hotărîrea Nr. 3467 C. T. dela 3 Mai a. c., a intabulat dreptul de proprietate în favorul Episcopiei noastre — asupra imobilului fost Casa Pădurilor, — iar în favoarea Statului român dreptul de proprietate asupra imobilului din Calea Regele Ferdinand Nr. 98. Amănunțele de predare și preluare se vor face în zilele proxime, cu bună înțelegere.*

Serviciile divine și predici la bisericile din Cluj. Duminecă, în 6 Mai, la Catedrală: vor servi P. On. Protopopi externi. Cuvântarea P. Sf. S. Episcopului la deschiderea Adunării eparhiale. — La biserica Sf. Nicolae: Pr. A. Mușat și diacon Vasile Bogdan. — La biserica „Coborîrea Duhului Sf.“: Pr. Ioan Cociuban.

Corul nou bisericesc, compus din elemente dela Operă, a cântat Duminecă, în 29 Aprilie a. c., în biserica-catedrală, sub conducerea ierodiaconului *Anatolie Scurtu*. Debutul acestui cor mixt a reușit foarte bine. Suntem fericiți că râvna credincioșilor noștri pentru promovarea cauzei sfinte ce o slujim, crește pe zi ce merge. Felicităm sincer pe păr. A. Scurtu și coriștii săi și le dorim să continue cu aceeaș dragoste să-și sârvească Biserica și Neamul, pe cari le cinstesc cu munca și străduințele lor încoronate de deplin succes.

Conferința preotească de primăvară a protopopiatului Bistrița, se va ține în zilele de Duminecă și Luni, 20 și 21 Mai c., în parohia Josenii-Bărgăului.

Examine de fine an. Întrucât unii părinți se interesează dacă examenele de fine de an se țin chiar în cursul acestui an școlar, Ministe-

rul Instrucțiunii face cunoscut că, în conformitate cu noua lege a învățământului secundar, aceste axamene se vor ține în cursul lunii Iunie. Elevii de clasa 7 vor da și examen de fine de an și de bacalaureat.

Congresul Societății ortodoxe naționale a femeilor române, care trebuia să se țină la Brăila în zilele de 5, 6 și 7 Mai, s'a amânat pentru zilele de 19, 20 și 21 Mai. Membrii doritori a participa sunt rugați a trimite adeziunea în Calea Moșilor 148, la sediul societății.

Transferările în învățământul primar. Ministerul Instrucțiunii, ținând seama de faptul că proiectul de lege pentru modificarea unor articole din legea învățământului primar nu va putea fi votat de Cameră decât în sesiunea extraordinară din Iunie, a hotărît să amâne lucrările de transferare în învățământul primar, până la 1 Iunie. Consiliul inspectorilor generali se va întruni la această dată, iar transferările vor fi publicate pe ziua de 1 Iulie odată cu posturile rămase vacante în urma transferărilor. Nouile numiri de învățători se vor face pe ziua de 10 Iulie.

REVERENZI PREOȚEȘTI

din stofă fină, cu prețul
dela 1500 Lei în sus, —

ORNATE cu prețuri
bisericești moderate,
precum și **COSTUME**
BĂRBĂTEȘTI, execută

CROITORUL

M. MUNTEAN
CLUJ, Str. Regina Maria 48.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.